

פ: עין משפט
גר מצוה

השובר את האומנין פרק ששי בבא מציעא

מסורת הש"ס

(א) שבת נב: וש"נ;
(ב) לקמן נב: דה: כיון מה:
(ג) שבתות מע: (ד) נס זה
(ה) (ד) לקמן נב: (ו) ד"ה:
(ז) (לקמן פב: (ח) (ז) נב:
(ט) משא"ל פ"ד (י) (נפסח)
(יא) (פ) ר"ה:

הגהות הב"ח

(א) ר"ה ד"ה במחיקת
וי"ו יקן פירש בחובות
הגאונים:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה קב לבית וכו'
לקמן פ"ד: ע"י תשובת
הר"ש הלוי ח"ת פ"י כ:

לענין רש"י

רש"י (רש"י ש)
חלקות, בלתי גרושות:

מוסף רש"י

וכן בשעה שמחזירה.
אם שלח השואל ביד נטו
ועבדו או שלוחו, או ביד
עבדו ושלוחו של משא"ל לא
יאלץ משהו של שואל עד
שחזר ליד המשא"ל ואם
חזר בדרך חייב, אחר לו
המשא"ל שלח לו או שאמר
לו השואל הריני משלח וכו'
וא"ל המשא"ל שלח שמה
ומתה פטור. רמב"ם פ"ד:

שש עשרה. חוספת סאה להשוותן למשאוי החטין: חייב. כשציל
הנפת: הא שלש קבין פטור. כדרכא: במחיקתא. חייב שמעתי
שעורין שהתלעו וכן (א) צ"י תשובת הגאונים אבל לדידי קשה
לי מה לי התלעו ומה לי לא התלעו והרי יס כאלן נפת של לתן
ושלש קבין וקמני פטור ולאכני נפת
כמשאוי דהא לאו התלעו נמי שעורין
קלים הם ומחייב להו אכני משום
ניפחא. וגרלה לי משאא החמור לתן
ומדידתן טפופות ט"ו סאין ולא
מחוקות ומוקי לה אכני בט"ו מחוקות
שהמקן פחות ג' קבין ואין כלן
אלא חוספת נפת שלש קבין של לתן
טפופות. טפופות לא מחוק ולא גרזה.
מחוקות רש"י: קב לקב. קב
היו חוספת לאדם הטעם כמקן
וחייב המוסף בקלקולו. מכאן אמה
למד שמשאא אדם ציטוי שלשים קב
שכן חמש סאין דתנן חוספת החמור
שלש קבין שכן חייב סאה ומשאא
לתן ט"ו סאין אלמא חוספת אחד
משלשים במשאא הוא ואשמועינן דאם
הוסף עליו קב חייב. "לקמן פ"ד
והרי הוא כן דעת אי לא מלי ביה
לש"ייה אלארעא: אדריב לעריבה.

לתן היו חוספת למשאוי ספינה
קטנה: כור. היו חוספת לספינה
ציטונית: כשחכנוו לאלמר. לא הספיק
לפרק המשאא מעל תתפו עד שרצן
חתם משאא: בת תלתין כורין. לריכה
שמהא (ה) (גדולה ומהא) כקן הולכת על
פני המים דהא חוספת אחד מלי הוא
ומדקתני כור לספינה ש"מ ספינה
בת שלשים: ה"ג א"ר פפא ש"מ
פסס ספינה וכו' למאי נ"מ למקא
וממכר: בותנ"י כל האומנין.
קבלנין המקבלין עליהן לעשות
המלאכה כבמיהא: שומרי שכר.
להמחייב בגניבה ואצירה וטעמא
מפרס בגמרא: וכולן שאמרו טול
אם שלך. שכר גמריה ומשחולאט
הנא מעות שאני מעבדו לתוספו על
שכר הרי הוא מעתה ש"מ: הלווה.
מנוה: הלווה מעות שומר חנם. דלית
ליה לרי יהודה שכר מעל לענין דינא:
הלווה פירות שומר שכר. דדקן פירות
להרקיב: מוסר אדם להשכיר. לאחריס:
משכנו של עני. שנידו: להיוס פוסק
עליו. שכר: וסולן. תמיד ופחות מן החוב.
ובגמרא (א) מפרס בלחיה משכנו קלמרי:
גמ' שוכר. נהמה: כיז משלם.
דשומר חנם ושומר שכר ושואל כתיבי
שוכר לא כתיב ומהו דין חייבו לענין

שש עשרה שעורים חייב הא שלשת קבין
פטור (א) תרגמה אביי במחיקתא ח"ר א"ק
לכתף אדריב לעריבה יבור לספינה שלשת
כורים לבורני גדולה אמר מר קב לכתף אם
איתא דלא מצי ביה בר דעת הוא לשדיה
אמר אביי בשחבטו לאלתר רבא אמר אפילו
תימא בשלא חבטו לאלתר לא צריכא אלא
לאגרא יתירא רב אשי אמר יהוא סבור
חולשא הוא דנקיט ליה כור לספינה שלשת
כורין לבורני גדולה אמר רב פפא ש"מ סתם
ספינה יבת תלתין כורין למאי נפקא מינה
למקא וממכר: בותנ"י הכל האומנין שומרי
שכר הן וכולן שאמרו טול את שלך והבא
מעות שומר חנם ישמור לי ואשמור לך
שומר שכר ישמור לי וא"ל הנח לפני שומר
חנם יהודה על המשכון שומר שכר ר' יהודה
אומר הלווהו מעות שומר חנם הלווהו פירות
שומר שכר אבא שאול אומר ר' שאול אדם
להשכיר משכנו של עני להיות פוסק והולך
עליו מפני שהוא כמשיב אבידה: גמ' לימא
מתניתין דלא כרבי מאיר דתנא: שוכר כיצד
משלם רבי מאיר אומר בשומר חנם ר' יהודה
אומר בשומר שכר אפילו תימא רבי מאיר
בהדיא הנאה דקא שביק כולי עלמא ואגיד
ליה לדידיה היו עילויה שומר שכר אי הכי
שוכר נמי בהדיא הנאה דקא שביק כולי
עלמא ומוגר ליה לדידיה היו עילויה שומר
שכר אלא אפילו תימא ר' מאיר בהדיא הנאה
דקא ידבי ליה מפי פורתא היו עילויה שומר
שכר שוכר נמי מי לא עסקי? דקא משוי
ליה מפי פורתא אלא אפילו תימא ר"מ בהדיא
הנאה דתפיש ליה אאגריה דלא בעי למיעל
ולמייק אוזוי היו עליה ש"ש איבעי אימא
בדמחליף רבה בר אבוח ותינו שוכר כיצד
משלם ר' מאיר אומר בשומר שכר רבי יהודה
אומר בשומר חנם: וכולן שאמרו טול את
שלך והבא מעות שומר חנם: יתנן החם
לאמר לו שואל שלח ושלחה ומתה חייב
ואם בר פפא אמר רב חסדא ילא שנו אלא
שהחזירה בתוך ימי שאילתה אבל לאחר ימי שאילתה פטור מתיב רב
נחמן בר פפא וכולן שאמרו טול את שלך והבא מעות שומר חנם
הא

ובן בשעה שמחזירה אמר רפרם בר פפא אמר רב חסדא ילא שנו אלא
שהחזירה בתוך ימי שאילתה אבל לאחר ימי שאילתה פטור מתיב רב
נחמן בר פפא וכולן שאמרו טול את שלך והבא מעות שומר חנם
הא

גניבה ואצירה פטור או חייב: רבי יהודה אומר בשומר שכר. הואיל ולהנחתו הוא אלא אע"פ שנתן שכר פעולתו ש"ש הוא דאי לא ייב שכר
הי שואל ויחייב בלחוסין השתא דהייב ליה אגרא לא היו שואל והי ש"ש: ר' מאיר אומר בשומר חנם. דקא ייב אגר מלאכתו ואינו נוטל
שכר על שמירתו. ואומן דמי לשוכר שלהנחת שכר אומנתו היה אלא אבל לא שכר שמירה הוא נוטל אלא שכר פעולה: דקא ייב ליה טפי
פורסא. שאי אפשר לנמסר שכר קבלנות לשכר דמי פעולה שלא יטול יותר: מי לא עסקין דקא משוי ליה. אחוילי משא"ל משכירי בהמה מי
לא אמר רבי מאיר נמי דהוי שומר חנם: משוי. לשלח דמחולל ומשכיר בשוה כמו (פוסק דף נ: (א) אשוי זביני (לעיל ד' נב). ושוי לברסין: ואיבעי
אימא. אי נמי דמי אומן לשוכר קא מיתוקמא מתני' כרבי מאיר דמחליף וכו'. ומתדל לאוקמא כר' מאיר משום דסתם משנה ר"מ: סנן
הפס. לקמן בפרק השואל (ד' נח: (א) אמר לו השואל שלח אותה לי ביד עבדך או שלוחך: ושלחה ומפס. כדרכה בדרך קודם שתיכנס לביתו:
חייב. בלחוסין שמשעה שמסרה לשלוחו במצות השואל נחייב השואל בלחוסין. ואם לא אמר לו שלח אלא המשא"ל שלחה לו כשאלה לו זה
השאילי פרתך אמר לו הן ועמד ושלחה ומתה בדרך פטור: וכן כשעס שמחזירה. אם מסרה השואל ליד השליח להשיג לבעלה ולא אמר
המשא"ל שלחה לי ביד פלוני ומתה חייב דלא קמה גרשומיה דמשא"ל: לא שנו. שהשואל חייב בה עד שמתא ליד המשא"ל: אלא שהחזירה בתוך
ימי שאילתה. שא"ל השאילי עד זמן פלוני והחזירה בתוך זמן דהתם אחי לא כליל שאלה עד דלחאי ליד בעלים: אבל לאחר ימי שאילתה
פטור. ואפילו בצינו של שואל מתה משכנו הימים אינו שואל עליה: וכולן שאמרו וכו'. טעמא דגלי דעתיה שאינו חפץ להיות עוד שומר עליה:
הא

תרגמה אביי במחיקתא. מה שהקשה בקוטרס לפי תשובת
הגאונים נראה דלאו פירכא היא דכי אם התנה עמו
להולין כחלו או אכניס והולין סובין או נוזה ה"נ דאם יוסף יהא חייב:
סתם ספינה בת תלתין כורין. משמע דחוספת אחד משלשים
ואם כן מדתנא סאה לגמל

משמע דמשאא גמל כור וק' לריב"ס
דכ"פ מי שהשקיף ונחת ד' קה: (א) אמר
רב ירמיה מדפמי לדידי חיי לי ההוא
טייעא דלכולה כורא ואטענה כורא
משמע דשאר גמלים אין טוענים כל
כן אלא ההוא שהיה משונה וי"ל
דכ"פ"ה התם דאטענה כורא למונות
אומן הדרך לבד שאר המשאוי וכן
נראה דאין סברא שיוכל להאכיל
לגמל אפילו ע"י אצירה כדי משאא
כפעס אחת: נ"מא תנן סתמא
ד"א בר' מאיר. מדמי ליה אומן
לשוכר דמי היכי דאומן הוי שומר שכר
אע"פ שאינו נוטל שכר על השמירה
אלא שכר טרדתו ה"נ שוכר הוי כשומר
שכר על פני שאלו נוטל שכר
שמירה אלא כיון שנהנה ממנה
כשכר שנתן: דקא ייב י"ה
(א) פורתא הוי עליה שומר שכר.
והוא מלי לאקשויי מי לא עסקין דלא
יהיב טפי פורתא אלא כללוא הכי
פריך ליה ספיר: דקא תפיש י"ה
אאגריה הוי שומר שכר. וא"ת הא
דמנן במתני' הלווה על המשכון
שומר שכר ודחיק לאשמועי טעמא
נגמ' דהוי שומר שכר כשמואל או
כרבי יוסף לימא טעמא דבהדיא
הנאה דתפיש ליה אחויה הוי שומר
שכר וי"ל דהתם לא איתתני מלוה
מדי דאין מריות נמה שהלוה ממה
שלא היה מלוה ולא היה לו משכון
וא"ת שוכר נמי בהדיא הנאה דתפיש
ליה אשכור שנתן ליהוי שומר שכר
וי"ל דאומן ודאי הוי שומר שכר כנארי
דתפיש אלאגריה לפי שרוב אומנים
עושין מלאכה צריכה בעל הבית ואינם
תופסים כלום בשכרם וזה שעושה
בצינו ותפוסם בכלי נהנה הרבה אבל
שוכר אין לו הנאה שכל שוכרים
תפוסים בדבר ששכרו דאין יכולין
לעשות מלאכתן אם לא שיהא גרשומס:
הא

ובן בשעה שמחזירה אמר רפרם בר פפא אמר רב חסדא ילא שנו אלא
שהחזירה בתוך ימי שאילתה אבל לאחר ימי שאילתה פטור מתיב רב
נחמן בר פפא וכולן שאמרו טול את שלך והבא מעות שומר חנם
הא

סא א מיי פ"ד מהלכות
שבתות הלכה ז סמג
עשין פט טו"ע ח"ת פ"י
סח ב מיי שם הלכה ז
סמג שם טו"ע
ח"ת פ"י שם סוף פ"י
סב ב מיי שם הלכה ז
סמג שם טו"ע
ח"ת פ"י שם סוף פ"י
ע ד מיי שם הלכה ז סמג
שם טו"ע ח"ת פ"י
שם סוף פ"י
עא ה ז מיי שם פ"י
הלכה ז סמג עשין
פ"י טו"ע ח"ת פ"י
סוף פ"י
עב ז מיי שם הלכה ז
סמג שם טו"ע ח"ת
פ"י שם סוף פ"י
עג ז מיי שם פ"י הלכה
ח טו"ע ח"ת פ"י
דלא סוף פ"י
עד ז מיי שם פ"י הלכה
א סמג עשין פט
טו"ע ח"ת פ"י שם סוף
פ"י
עז י מיי פ"י מהלכות
מלוה וליה הלכה ח
סמג עשין ז טו"ע ח"ת
פ"י שם סוף פ"י
עז ח מיי פ"י מהלכות
שבתות הלכה ז סמג
עשין פט טו"ע ח"ת פ"י
ז סוף פ"י
עז י מיי פ"י מהלכות
שאלה ופקדון הלכה א
סמג עשין ז טו"ע ח"ת
פ"י שם סוף פ"י
עז ח מיי שם הלכה ז
טו"ע ח"ת פ"י
(רב אלפס פ"ח ד"ה דף
קכ):

